

pota vsake verste, — sušica enega ali obéh očes, — višja stopnja kratkovidnosti ali pa tudi daljnovidnosti.

Bolezni nosa: Kdor nima nič nosá ali komur ga saj večidel manjka, — kdor ima tako spačen nos, da ga je gerdo viditi in tako noslja, da težko sope, — komur iz nosa smerdi in teče, ker ima raka ali mu kaj v nosu gnjije, ker se ozdraviti ne dá.

Okoli ust in v ustah: Kdor ima tako zajčjo ustnico, da mu obraz pači, ali sicer kakošno neozdravljivo bolezen na eni ali obéh ustnicah, — kdor ima preklano ali luknjicasto nebo ali ga celó nima, — komur večji del prednjih zob in škranjekov manjka in ima tudi druge zobé slabe, (kdor ima pa saj v enem, zgornjem ali spodnjem čeljusti vse 4 prednje zobe ali saj v zgornjih čeljustih 2 prednja zoba skupaj in ravno nad njima tudi v spodnjih čeljustih 2, je za vojaka pripraven), — komur čeljustno meso gnjije, — komur je jezik mertuden, prirašen itd., — kdor ima tako hripav in nosljiv glas, da ga ni moč zastopiti, — kdor zlo keklja ali je mutast.

Na vratu: Kdor ima tako debel vrat ali tako gušo (brahor, krôf), da se lahko previdi, da bi ni mogel lahko sopsti, kadar bi si soldaško sukno lahko do vrata zapel, — komur so stare rane tako zarašene, da vrat težko giblje, — kdor ima vrat po strani.

Na persih: Kdor ima persi tako popačene, da je gerdo viditi ali da zato težko sope, — kdor ima ključnico zlomljeno, da ne more roke prosto rabiti, — kdor ima neozdravljive pljučne in serčne bolezni.

Na trebuhu: Kdor ima tako napeto bolno vranico ali tako napete bolne jetra, da mu izpod reber čez 2 persta vèn stojé in je zavoljo tega bolehen, — kdor ima kakoršno koli kilo, — komur ritnik vèn stojí ali ima velike neozdravljive otekline okoli ritnika, — kdor blata ne more deržati.

(Konec sledi.)

Odperto pisemce „Novicam“.

Ker sem nedavno prvi pisal o šolskem časniku, vzemite še te moje verstice v svoje predale.

Kar sem takrat svetoval o samosvojem šolskem listu, sem pisal po mislih nekega učitelja kmečkih šol, ki živo čuti potrebe svojega stanú, in po svojem mnenji. Al povestnica učiteljca in vaše lastne besede, drage „Novice“, in pa pametno razmatranje „Glasnikovega“ dopisnika me je prepričalo, da bi težko, težko stalo „šolski list“ na noge posaditi in ga zderžavati.

Ker je mnogo iskrenih in marljivih učiteljev med ljudstvom, bi jim bil — izbrani množici — gotovo dež po suši; al treba je najemavcev na stotine in tisočino. Sicer nada samostalnega šolskega časnika še ni splavala v morje „piorum desideriorum“ — praznih upov — al gospodje učitelji bi morali očitno na znanje dajati, ali bi hteli svoj vinar žertovati lastnemu in vesoljnemu dušnemu pridu.

Áko pa nalaš-lista ni varno osnovati, nam je dvojna pot odperta: ali da „Glasnik“, Vaš brat, učiteljsko reč pod svoje perute vzeme, ali pa ve, mile „Novice“. O tej volitvi naj povem, kar vem in znam.

„Glasnik“ je svoje namere za prihodnje leto že razodel: on hoče svoj glas trikrat na mesec v slovenske kraje pošiljati. In gotovo je ta obljuba Slovencom jako draga; saj preveč berila nimamo. Ako mu pa še šolske reči na vrat obesimo, mu jarni glas zadavimo, tega pa nikar!

Kaj je tedaj storiti? — bote djale „Novice“.

Vam jih sporočimo in bomo povedali, kako in kaj. Slovenci dobro vejo, kako se, kar ste beli dan zagledale, poganjate ravno za ljudske šole; Ve ste bile perve, ki ste očitni glas povzdignile za slovenske šole. Velika zguba bi bila našemu narodu, ako bi se Vaš pôsel, varovanje naših narodnih in materialnih zadev, prikrojil; Vaše delavnosti je dandanas bolj ko kje kadaj treba; dà! še več bi imele

zdaj pisati, kakor doslej in še večkrat na teden izhajati, kakor enkrat: naša kri teče spet nagleje in laglje in ljud hoče večkrat kaj brati, ko pred. Učiteljske reči res da so zadeve le enega stana, ne celega naroda in da tedaj Vam več o njih pisati ni mogoče.

Al vendar le Vam važno delo, katero menimo, sporočujemo.

Zaslug Vaših za našo literaturo nočemo na drobno naštevati, dokler bo še kaka dušica slovenskega naroda za svojo čast klila, zvezda Vaše slave ne bode obledela. Toraj bodite tudi zdaj nam luč na temnem križnem potu!

Priverzite Vašemu listu doklado. Tej dokladi naj lesketa na čelu ime „Zora“. Izhaja naj vsaki prvi in srednji dan vsacega mesca. V njo se naj piše o učnih, šolskih in slovstvenih rečeh. Naročevalo bi se naj „Zora“ posebe.

Toliko v kratkem; zdaj pa zakaj tako?

Ta list bodi doklada, kakoršnih doklad najdeš pri českich časnikih na petorico ali šestorico. — „Zora“ ji bodi ime, naj naznanja blagi dan svitle prihodnosti dušnega življenja. — Ako bo dvakrat na mesec izhajala, se bo med tem jedernih in verlih spisov dovelj nabralo: učenim rečem je treba časa. — Piše se naj o slovstvenih stvaréh slovenskih in posebno tudi jugoslovanskih sploh; — učnih, ker imamo učenih Slovincov dosti, ki bodo svoje spisne zaklade onda kje razpostavljati imeli; — šolskih v prid učiteljem in našim učilnicam. Obširnejše zdaj ne utegnem pisati: samo toliko, da se reč za prevdar razpošlje.

Zdaj pa še prosim: prvič gospoda vrednika, naj to delo na svoje močne pleča vzeme; drugič vse slovenske in sploh jugoslovanske pisatelje, da novemu listu svoje zlate peresa posodijo; tretjič vse dosadajšne naročnike „Novic“ in sicer visokočastito duhovstvo in vse druge omikane Slovence in Jugoslovane, da se saj o „Zori“ oglasijo in si jo obilno naročijo.

Najbolj pa prosimo milega Boga, da ogoreči duše Slovincem, da se verlo vsakega dela lotijo, ki je h časti in pridu svojega si naroda; zakaj čas je, da se ne samo svetuje in beseduje, temuč tudi dela.

Vas, mile „Novice“, pa še prosimo, da se o „Zori“ pred novim letom kaj odloči:*) z novim letom naj druga bolja dôba napoči.

Tako veseli in marljivi, dragi rojaki; zdrave, ljube „Novice!“

Na Dunaji.

Janković.

Poskušnja

novih domestivnih čerk za slovenski alfabet.

Druzega mnogo spremenjenega natisa.

(Nove čerke in zglede glej v dokladnem listu).

Opomki.

(Konec).

d) Kar pa zadeva osnovo in obravnavo tega alfabetu, smo v prvem natisu v naziru imeli, se ilirskemu alfabetu bližati; toraj smo bili čerke **c** in **s** za ta glas namenili, kterege sedaj v ilirskemu alfabetu imajo. V pričujočem drugem natisu pa smo tiste alfabete v podlago vzeli, kateri latinsko čerko **c** stanovitno za terdi **s** rabijo, postavimo, Rusi, Serbi in deloma Francozi. Po ti odloki vse nasprotje z latinskim alfabetom zgine, s samo to snemo, da se čerka **c** za terdi **s** rabi; vendar se dá tudi nji tak zasukljej ali zavitek dati, da na čerko **s** opomni in vse motenje odžene (glej tabelo). Po odločenju te čerke za terdi **s** se pa potem tudi latinski čerki **s** zamore nje perveni pomen nazaj dati, in ona stanovitna za mehki **s** rabiti, kar je tudi po-

*) Je že, in menda prav dobro določeno, kakor kaže današnji oklic novega šolskega časnika v dopisu iz Ljubljane. Vred.